

Mediating Role of Gender-Related Personality Traits in the Relationship between Identity Styles, Attachment with Self-Differentiation in Nurse Students

Leila Sadat Azizi ¹, Behnam Makvandi ², Nahid Ramak ³, Alireza Sangani ^{2,*},
Sedigheh Ebrahimi ⁴

¹ Department of Nursing, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran

² Department of Psychology, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran

³ Expert in Health and Social Development Research Center, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

⁴ Department of Psychology, Bandargaz Branch, Islamic Azad University, Bandargaz, Iran

* **Corresponding author:** Alireza Sangani, Department of Psychology, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran. E-mail: sangany.psycho@gmail.com

Received: 23 Jan 2019

Accepted: 19 Sep 2019

Abstract

Introduction: Self-differentiation is the most important concept of the theory of family systems and shows the level of ability of a person to distinguish his intellectual and emotional processes from others. The purpose of the present study was to investigate the mediating role of gender-related personality traits in the relationship between identity styles, attachment with self-differentiation in nursing students.

Methods: The research method was structural equation and the statistical population of the study consisted of all students of the Faculty of Nursing, Tehran University of Medical Sciences during the academic year of 2018. Regarding the number of variables observed in the study, 300 students were selected by available sampling method. The research instruments were self-differentiation questionnaire DSI-R, Berzensky identity style questionnaire, Spence personality traits questionnaire, and adult attachment styles. The collected data were analyzed using regression equation method.

Results: The findings of the study showed that there was a significant relationship between gender-related personality traits, identity styles and attachment styles with self-differentiation ($P \leq 0.001$), as well as gender-related personality ($\beta = -0.20$, $P \leq 0.001$), identity ($\beta = -0.31$, $P \leq 0.001$), and attachment ($\beta = -0.20$, $P \leq 0.001$) had effect on self-differentiation. Gender-related personality traits is the mediator in the relationship between identity styles, attachment with self-differentiation, so the research model has been confirmed.

Conclusions: Based on the results, it can be argued that in order to reduce self-differentiation as a negative psychological factor, attention to the identity styles and attachment as an interpersonal factor is essential in the field of personality dimensions of nursing students.

Keywords: Gender-Related Personality Traits, Identity Styles, Attachment, Self-differentiation, Nurse Students

نقش واسطه‌ای ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس در رابطه بین سبک‌های هویت و دل‌بستگی با تمایز یافتگی خود در دانشجویان پرستاری

لیلا سادات عزیز یی^۱، بهنام مکوندی^۲، ناهید رامک^۳، علیرضا سنگانی^{۲*}، صدیقه ابراهیمی^۴

^۱ گروه پرستاری، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

^۲ گروه روانشناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

^۳ کارشناس مرکز تحقیقات سلامت و توسعه اجتماعی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

^۴ گروه روانشناسی، واحد بندرگز، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرگز، ایران

* نویسنده مسئول: علیرضا سنگانی، گروه روانشناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران. ایمیل: sangany.psych@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۰۶/۲۸

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۱۱/۰۳

چکیده

مقدمه: تمایز یافتگی که مهم‌ترین مفهوم نظریه سیستم‌های خانواده است و میزان توانایی فرد در تفکیک فرایندهای عقلی و احساسی خویش از دیگران را نشان می‌دهد. هدف پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه‌ای ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس در رابطه بین سبک‌های هویت و دل‌بستگی با تمایز یافتگی خود بود.

روش کار: روش پژوهش همبستگی از نوع معادلات ساختاری بود و جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانشجویان دانشکده پرستاری علوم پزشکی تهران سال تحصیلی ۹۶-۹۷ بود. با توجه به تعداد متغیرهای مشاهده شده در پژوهش تعداد ۳۰۰ دانشجویان به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شد. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه‌های خود تمایز یافتگی DSI-R، پرسشنامه سبک هویت برزونسکی، پرسشنامه ویژگی‌های شخصی اسپنس و سبک‌های دل‌بستگی بزرگسالان بود. داده‌های جمع آوری شده با استفاده از روش معادلات رگرسیونی تحلیل گردیده شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد بین ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس، سبک‌های هویت و دل‌بستگی با تمایز یافتگی خود رابطه معنی‌داری وجود داشت ($P \leq 0/001$)، همچنین ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس ($\beta = -0/20$)، سبک‌های هویت ($\beta = -0/31$) و دل‌بستگی ($\beta = -0/19$)، بر تمایز یافتگی خود اثر دارند و ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس در رابطه بین سبک‌های هویت و دل‌بستگی با تمایز یافتگی خود میانجی‌گر مناسبی است، به طور کلی مدل پژوهش تأیید گردیده شد.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج می‌توان بیان نمود که جهت کاهش تمایز یافتگی خود به عنوان یک عامل روان‌شناختی منفی توجه به سبک‌های هویت و دل‌بستگی به عنوان یک عامل بین فردی در زمینه ابعاد شخصیتی دانشجویان پرستاری ضروری است.

واژگان کلیدی: ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس، سبک‌های هویت، دل‌بستگی، تمایز یافتگی خود، دانشجویان پرستاری

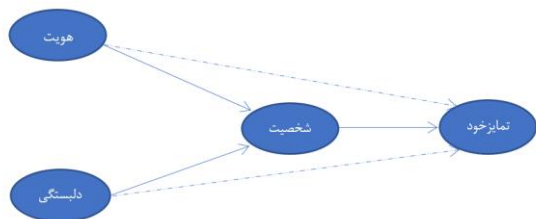
تمامی حقوق نشر برای انجمن علمی پرستاری ایران محفوظ است.

مقدمه

بر این مطالعات متعدد نشان دادند که جوانان در واکنش به انواع مختلف محرک‌های اجتماعی، مانند علامت‌های صورت، باز خورد اجتماعی نشان می‌دهد و برخی مطالعات نشان می‌دهد که شرایط روانی و اجتماعی بسیاری برای توسعه هویت و شکل‌گیری شخصیت بین فردی نیاز است [۴]. تعاملات در جوانی در طول این مسیر متقابل مبتنی بر آگاهی فرهنگی- اجتماعی متفاوت از تفکرات، احساسات، و اعمالی است، که افراد در باره نیازهایشان خصوصاً در باره عشق و روابط عاطفی دارند [۵].

پس از پایان دوره کودکی، فرد وارد مرحله جدیدی به نام جوانی می‌شود که شرایط آن با مرحله قبلی متفاوت است و در این دوره، جوانان با معضلات بسیاری از جمله هویت شناختی و بین فردی روبرو می‌شوند [۱]. بسیاری رابطه عاطفی را یکی از مهم‌ترین مولفه‌های زندگی انسان‌ها دانسته و آن را معنادارترین منبع بهزیستی در نظر می‌گیرند [۲]. با این وجود تمامی روابط، موفقیت آمیز نبوده و شکست در آن‌ها گاهی امری اجتناب ناپذیر است و به طور کلی جوانی دوره‌ای از حساسیت عاطفی به محرک‌های اجتماعی است [۳]. علاوه

آسیب دیده، نیازمند داشتن روحیه قوی می‌باشند و گاهی برخی پرستاران به دلیل، فوت و یا آسیب شدید بیماران دچار ضعف احساسی شدید می‌شوند، که به نوبه خود سبب ایجاد نشخوار فکری وسواس گونه در حیطه وظیفه خود می‌شوند، از طرفی هرچند پژوهش‌های انجام گرفته در این زمینه دانش ما را در مورد ماهیت ابعاد شناختی هویتی مانند تمایز یافتگی خود بیشتر نموده است، اما هنوز به نظر می‌رسد که برای پیشگیری مؤثرتر انجام پژوهش‌های بیشتر در مسیر آموزشی و درمانی ضرورت دارد، از جانبی دیگر همه جوامع برای دستیابی به سلامت همه جانبه اعضای خود باید عوامل مؤثر بر بهداشت روان و بهنجاری دانشجویان را بشناسد و روحیه جامعه ایرانی به گونه‌ای است که شخصیت یک دانشجو را در چارچوب جامعه می‌بیند، لذا با شکستن شخصیت و هویت دانشجو دستخوش اختلال می‌شود و از طرفی دیگر تمایز نیافتگی دانشجویان مسئله‌ای است که خسارت روانی و اجتماعی جبران ناپذیری را بر جامعه دارد و چشم پوشی از آن امکان پذیری نیست. بنابراین پرداختن به عوامل مرتبط وزیر بنایی این معضل می‌تواند در کاهش رشد تمایز نیافتگی در دانشجویان گامی مؤثر بر دارد، بنابراین هدف پژوهش حاضر تعیین نقش واسطه‌ای ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس در رابطه بین سبک‌های هویت و دلبستگی با تمایز یافتگی خود می‌باشد؟

تصویر ۱: XXX

روش کار

روش پژوهش حاضر همبستگی از نوع مدل یابی معادلات ساختاری بود و جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران سال تحصیلی ۹۷-۹۶ بودند و برای سازگاری با الگوی معادلات ساختاری تعداد نمونه باید حداقل ۱۵ برابر متغیرهای مشاهده شده باشد [۱۸] و در این پژوهش برای تعیین حجم نمونه به توجه به تعداد متغیرهای مشاهده شده و تخصیص ضریب ۲۰ برای هر متغیر مشاهده شده (۲۰×۱۴)، و با احتساب احتمال وجود پرسشنامه‌های ناقص و بیش برآورد ۳۰۰ نفر به عنوان حجم نمونه به روش دردسترس انتخاب شدند. در ابتدا قبل از شروع نمونه گیری توضیحاتی در خصوص هدف مطالعه و حفظ رازداری مطالب به آزمودنی‌ها داده شد و همزمان رضایت نامه آگاهانه در خصوص شرکت نمونه‌ها در پژوهش از دانشجویان دریافت گردیده شد، سپس پرسشنامه‌ها از نمونه‌ها دریافت گردیده شد. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل اطلاعات بدست آمده از مدل یابی معادلات رگرسیون SPSS ۱۸ و Amos ۲۳ استفاده شد. همچنین این پژوهش با کد اخلاق IR.IAU.AK.REC.1397.006 در دانشگاه واحد بندرگز به ثبت رسیده است.

در نتیجه برقراری ارتباطات بین فردی در این دوران برای تشکیل روابط عاطفی و دوستی برجسته است [۶]. در کنار این روابط احتمال شکست نیز وجود دارد و یکی از متغیرهایی که در روابط بین فردی مخصوصاً در روابط با جنس مخالف به آن پرداخته می‌شود تمایز یافتگی خود است. تمایز یافتگی به معنای رسیدن به حدی از استقلال عاطفی است که فرد بتواند در موقعیت‌های هیجانی بدون غرق شدن در جو عاطفی آن موقعیت‌ها، به صورت عقلانی تصمیم گیری کند [۷]. این سازه روان‌شناختی نقش مهمی در عملکرد فرد دارد و با همه فرهنگ‌ها هماهنگ است و طبق تئوری بوئن چهار عامل تمایز یافتگی خود شامل: واکنش هیجانی، قطع عاطفی، ادغام دیگران، توانایی گرفتن موقعیت من به عنوان شاخص می‌باشند [۸] بر اساس مطالعات گاردنر و گاردشولتز [۵] افرادی که از سطوح پایین تمایز یافتگی برخوردارند، هویت شخصی تعریف شده‌ای ندارند و به خاطر کسب رضایت دیگران رفتار و عقاید خود را تغییر می‌دهند و به طور کلی می‌توان گفت هیجان‌ناث و تاثیر پذیری از محیط در آن‌ها غالب است. افراد تمایز نیافته از لحاظ عاطفی به دیگران وابسته‌اند و به سختی برای خود فکر، احساس و عمل می‌کنند [۹]. مطالعه گراهام [۱۱] نشان داد که، هویت اجتماعی باعث افزایش میزان تمایز یافتگی متقابل بین اعضاء و گروه‌ها می‌شود. هویت یک مدل شناختی است که چگونه افراد اطلاعات مربوط به هویت را بررسی و بررسی می‌کنند [۴]. پژوهش راکلینه [۹] نشان داده است که احساس هویت کارآمد با سلامت ذهن و هم آمیختگی اجتماعی با دیگران همراه است به نحوی که سبب می‌گردد که سطوح دلبستگی بین افراد به صورت سازگارانه ایجاد گردد. بالبی [۱۰] نظریه دلبستگی خود را به عنوان تمایل انسان به پیوندهای عاطفی قوی به افراد خاص تعریف می‌کند و بسیاری از اشکال روان آزرده‌گی‌ها و اختلالات شخصیت حاصل محرومیت کودک از مراقبت‌های مراقب یا عدم ثبات در روابط کودک با فردی است که با او دلبستگی صورت می‌گیرد [۱۱]. پژوهش‌های لئو همکاران [۱۲] و چابی و چانگ [۱۳] نشان داد که عامل دلبسته کننده افراد در تعاملات عدم وجود تمایز و توجه به ویژگی‌های شخصیتی بین فردی و جنسیتی است. شخصیت جنسی افراطی با تفاوت‌هایی که در هیجان و شناخت می‌باشد باعث می‌گردد، تمایز بین افراد بیشتر گردد [۱۴]؛ نگرش شخصیتی بدون سو گیری جنسی می‌تواند عامل مهمی در شرایط پراسترس اجتماعی باشد [۲]. همچنین تمایز یافتگی کم با مشکلات بین فردی با غیر هم جنس رابطه دارد [۱۵]. همچنین سبک‌های هویت با شخصیت رابطه دارد [۱۶]. در مطالعه دوها و همکاران [۲] نشان داده شده که بین شخصیت و ویژگی‌های مرتبط با آن و دلبستگی با تمایز و هم آمیختگی با دیگران می‌توان روابطی را مشاهده نمود، در پژوهش تکسیرا و پیرا [۳] نشان داده شد که بین هویت ادراک شده و دلبستگی بین فردی با تمایز خود می‌تواند روابطی را مشاهده نمود و همچنین گاردنر و گاردشولتز [۵] دریافته‌اند که بین ویژگی‌های شخصیتی و هویتی با تمایز با دیگران می‌توان روابط تنگاتنگی را مشاهده نمود. وضعیت دانشجو و چگونگی روابط بین دانشجویان از یک سو بازتاب شرایط اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی است از سوی دیگر معلول عوامل درونی شکل گرفته دانشجویان می‌باشد [۱۷].

به طور کلی، شغل پرستاری به گونه‌ای است که افراد باید خود را برای شرایط روحی و جسمی زیاد آماده کنند، پرستار در مواجهه با مراجعین

پرسشنامه تمایز یافتگی خود (DSI)

کروناخ روی جمعیت مورد بررسی در خرده مقیاس‌های ایمن، اجتنابی و دو سوگرا به ترتیب ۰/۷۳، ۰/۷۱، ۰/۷۸ به دست آمد.

پرسشنامه سبک هویت برزنسکی

این پرسشنامه را برزنسکی [۲۲] به منظور ارزیابی جهت گیری افراد ساخت و در سال ۱۹۹۲ در آن تجدیدنظر شد. این آزمون یک ابزار خود گزارشی ۴۰ عبارتی است که از چهار زیر مقیاس تشکیل شده است که سه زیر مقیاس شامل سبک‌های هویت و چهارمین زیرمقیاس مربوط به تعهد است. ۱۱ گویه از گویه‌های این آزمون برای سنجش سبک هویت اطلاعاتی، ۹ گویه برای سبک هنجاری، ۱۰ گویه برای سبک سردرگم/اجتنابی و ۱۰ گویه برای سنجش تعهد طراحی شده است. آزمودنی براساس یک مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای میزان موافقت یا مخالفت خود را با هر گویه مشخص می‌کند که عدد یک در این پیوستار به معنای مخالفت، عدد ۵ به معنای موافقت کامل و عدد ۳ بی نظر بودن فرد را به گویه موردنظر نشان می‌دهد. از جمع نمرات هر فرد در هریک از سه سبک نمره او برای هر سبک محاسبه می‌شود. روایی پرسش نامه توسط برزنسکی [۲۲] تأیید و پایایی به روش آلفا کروناخ برای سبک هویت اطلاعاتی، سبک هویت هنجاری و سبک هویت اجتنابی - سردرگم به ترتیب ۰/۶۲، ۰/۶۶ و ۰/۷۳ می‌باشد، همچنین در ایران غضنفری [۲۴] به ترتیب ۰/۶۷، ۰/۵۲ و ۰/۶۲ بدست آورد. در پژوهش حاضر پایایی به روش آلفای کروناخ برای اطلاعاتی ۰/۶۹، هنجاری ۰/۷۳، سردرگم ۰/۷۵ و تعهد ۰/۶۴ بدست آمده است.

پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس

پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس به منظور اندازه گیری صفات شخصیتی وابسته به جنس در افراد، توسط Spence, Helmreich, & Stapp [۲۶] ۲۴ سوالی ساخته شده و دارای ۳ زیر مقیاس است: ۱- زیر مقیاس ابزاری بودن (مردانگی) ۲- زیر مقیاس خود بیانگری (زنانگی) ۳- زیر مقیاس اندروژنیک یا دوجنسیتی. روایی و پایایی توسط سازندگان تأیید و پایایی به روش آلفای کروناخ برای مردانگی ۰/۹۱، زنانگی ۰/۸۹ و دوجنسیتی ۰/۸۷ بدست آمده است. برای شریفی [۲۱] نیز روایی و پایایی این آزمون را برای استفاده در پژوهش، با اجرا بر روی نمونه پژوهش محاسبه کرد. پایایی درونی آزمون از طریق بازآزمایی و با اجرا بر روی ۳۰ نفر از افراد نمونه و با استفاده از محاسبه ضریب آلفای کروناخ با فاصله زمانی ۱ ماه در خرده مقیاس‌های زنانه ۰/۶۱ و مردانه ۰/۷۸ و در مقیاس دو جنسیتی ۰/۷۶ به دست آمد. در پژوهش حاضر پایایی به روش آلفای کروناخ برای مردانگی ۰/۸۱، زنانگی ۰/۷۹ و دوجنسیتی ۰/۸۰ بدست آمده است.

یافته‌ها

در پیش از تحلیل توصیفی و استنباطی ویژگی‌های جمعیت شناختی نظیر جنس و سن با استفاده از جدول فراوانی مورد بررسی قرار گرفت.

سپس با بررسی پیش فرض‌های آماری با استفاده از آزمون‌های کَشیدگی و چولگی، جعبه‌ای، کولموگروف-اسمیرنوف داده‌های پرت شناسایی، سپس با استفاده از آزمون ماهالانوبیس داده‌های پرت حذف گردید و تعداد نمونه به ۲۹۱ نفر جهت تحلیل

پرسشنامه تمایز یافتگی خود DSI دارای ۴۳ آیت‌م بوده و توسط اسکرون و فریدلندر [۱۹] ساخته شده است که شامل ۴ خرده مقیاس واکنش‌پذیری عاطفی، جایگاه من، گریز عاطفی و هم‌آمیختگی با دیگران است و در طیف لیکرت ۶ درجه‌ای پاسخ داده می‌شود. مؤلفه واکنش‌پذیری عاطفی [۱، ۶، ۱۰، ۱۴، ۱۸، ۲۰، ۲۱] بازتاب دهنده درجه‌ای است که فرد به محرک محیطی با حساسیت بیش‌ازحد یا با تغییرپذیری عاطفی پاسخ می‌دهد. مؤلفه جایگاه من [۴، ۷، ۱۱، ۱۵، ۱۹، ۲۲] که در کنار تعریف واضح حس خود، میزان وفاداری به عقاید شخصی را در زمانی که فرد مجبور به انجام خلاف عقاید خود است، مشخص می‌کند. مؤلفه گریز عاطفی [۲، ۳، ۸، ۱۲، ۱۶، ۲۳، ۲۴] نشان‌دهنده احساس ترس از صمیمت و احساس آسیب‌پذیری بیش‌ازحد در ارتباط با دیگران است. سرانجام مؤلفه هم‌آمیختگی با دیگران [۵، ۹، ۱۳، ۱۷، ۲۵، ۲۶]، نشان‌دهنده درگیری در روابط بیش‌ازحد عاطفی با دیگران است. این سیاهه با مقیاس لیکرت در یک طیف ۶ گزینه‌ای از ۱ (اصلاً در مورد من صحیح نیست) تا ۶ (کاملاً در مورد من صحیح است) درجه‌بندی شده است. به هر سؤال نمره‌ای بین ۱ تا ۶ تعلق می‌گیرد. به این صورت که به گزینه ۱ نمره ۱ و به گزینه ۶ نمره ۶ داده می‌شود. حداکثر نمره ۲۷۶ است. نمره بیشتر نشان دهنده شرایط بدتر می‌باشد، روایی این پرسشنامه مورد تأیید سازندگان است. در پژوهش اسکرون و فریدلندر [۱۹] پایایی کل آزمون با روش آلفای کروناخ ۰/۹۲ و پایایی خرده مقیاس‌های واکنش‌پذیری عاطفی، جایگاه من، گریز عاطفی هم‌آمیختگی عاطفی با دیگران، به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۸۶، ۰/۸۱، ۰/۸۴ محاسبه شد. پایایی در پژوهش کریمی، عزیزاده و میرزایی، [۲۳] برای واکنش عاطفی ۰/۸۱، گریز عاطفی ۰/۷۷، آمیختگی با دیگران ۰/۷۸ و جایگاه من ۰/۶۴ بدست آمده است. در این پژوهش پایایی به روش آلفای کروناخ برای واکنش عاطفی ۰/۶۰، گریز عاطفی ۰/۶۲، آمیختگی با دیگران ۰/۵۲ و جایگاه من ۰/۴۹ بدست آمده است.

پرسشنامه سبک‌های دلبستگی بزرگسالان

مقیاس دلبستگی بزرگسالان که با استفاده از مواد آزمون دلبستگی Hazen & Shaver [۲۰] ساخته شده و در مورد دانشجویان دانشگاه تهران هنجاریابی شده است، یک آزمون ۱۵ سوالی است و سه سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دو سوگرا را در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم ۵) می‌سنجد. سوالات مربوط به سبک اجتنابی ۱-۲-۳-۴-۵؛ سبک ایمن ۶-۷-۸-۹-۱۰؛ و سبک دو سوگرا ۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵ است. حداقل و حداکثر نمره آزمودنی در خرده مقیاس‌های آزمون به ترتیب ۵ و ۲۵ خواهد بود. در پژوهش بشارت [۲۵] ضریب آلفای کروناخ (پایایی) پرسش‌های خرده مقیاس‌های ایمن، اجتنابی و دو سوگرا در مورد یک نمونه دانشجویی (۱۴۸۰ نفر شامل ۸۶۰ دختر و ۶۲۰ پسر) برای کل آزمودنی‌ها به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۴، ۰/۸۵ (برای دانشجویان دختر ۰/۸۶، ۰/۸۳، ۰/۸۴) و برای دانشجویان پسر ۰/۸۴، ۰/۸۵، ۰/۸۶) محاسبه شد که نشانه همسانی درونی خوب مقیاس دلبستگی بزرگسال است. ضرایب توافق کندال (روایی) برای سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دو سوگرا به ترتیب ۰/۶۱/۸۰، ۰/۷۵ و ۰/۷۵ محاسبه شد. در پژوهش حاضر نیز آلفای

جدول ۱: اطلاعات جمعیت شناختی گروه نمونه

متغیر	فراوانی	درصد
جنسیت		
مرد	۱۳۴	۴۴/۶۶
زن	۱۶۶	۵۵/۳۳
سن		
۲۰ تا ۱۸ سال	۱۴۸	۴۹/۳۳
۲۳ تا ۲۱ سال	۸۹	۲۹/۶۶
۳۰ تا ۲۴ سال	۴۳	۱۴/۳۳
بالای ۳۰	۲۰	۶/۶۶

جدول ۲، همبستگی معناداری بین سبک‌های هویت، ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس و دلبستگی با تمایز یافتگی خود در دانشجویان را در سطح ۰/۰۱ نشان می‌دهد. با توجه به جدول ۴ مسیرهای هویت، دلبستگی و ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس اثر مستقیم معناداری بر تمایز یافتگی خود تحصیلی دارا هستند.

استنباطی کاهش یافت، همچنین پس از بررسی نرمالی داده‌ها مدل اندازه گیری چهار متغیر پژوهش بررسی و تأیید گردید، همچنین نتایج میانگین واریانس‌های استخراجی (AVE) نشان می‌دهد تمامی خرده مقیاس‌های متغیرها در مدل اندازه گیری مقادیر بدست آمده آن از حد معیار ۰/۵ بزرگ تر می‌باشد که نشان دهنده روایی از نوع همگرا است، همچنین پایایی مرکب (پایایی سازه) نشان دهنده آن است که مقادیر بدست آمده از مؤلفه‌ها از حد معیار ۰/۰۷ بیشتر می‌باشد و بنابراین موضوع AVE و CR پرسشنامه‌ها تأیید می‌گردد.

مقدار RMSEA برابر با ۰/۰۴۷ می‌باشد لذا این مقدار کمتر از ۰/۱ است که نشان دهنده این است که میانگین مجذور خطاهای مدل مناسب است و مدل قابل قبول می‌باشد. همچنین مقدار کای دو به درجه آزادی (۲/۶۶۳) بین ۱ و ۳ می‌باشد و میزان شاخص CFI، GFI و NFI نیز تقریباً برابر و بزرگتر از ۰/۹ می‌باشد که نشان می‌دهند مدل اندازه گیری متغیرهای پژوهش، مدلی، مناسب است.

جدول ۲: داده‌های توصیفی و ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیر	M	SD	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
جهت‌گیری اطلاعاتی	۳۶/۶	۴/۲	۱													
جهت‌گیری هنجری	۳۱/۲	۴/۵	۵۵**	۱												
جهت‌گیری سردرگم	۴۲	۶/۳	-۲۸**	-۵۶**	۱											
تعهد	۳۳/۰	۵/۲	۳۸**	۴۲**	-۵۲**	۱										
فآین/اجتنبی	۱۲/۱	۲/۶	-۱۴*	-۲۷**	۲۲**	-۲۷**	۱									
فآین/دوسوگرا	۱۳/۶	۲/۳	-۱۱	-۲۲**	۱۸**	-۳۴**	۱۹**	۱								
ایمن	۱۱/۶	۲/۰	۱۹**	۱۷**	-۲۴**	۲۷**	-۲۶**	۱								
جایگاه من	۳۵/۸۷	۱۱/۱۴	۲۳**	۱۴*	۲۸**	-۳۳**	۲۷**	-۲۶**	۱							
واکنش‌پذیری عاطفی	۲۸/۵۹	۸/۹۵	۲۰**	۱۱*	-۱۴*	-۱۹**	۲۳**	۲۸**	-۳۴**	۱						
گریز عاطفی	۲۴/۴۵	۹/۳۹	۲۵**	۱۰	-۲۵**	-۳۴**	۱۹**	۱۷**	-۲۶**	۳۰**	۱					
هم‌آمیختگی با دیگران	۳۳/۸۳	۹/۴۰	۲۹**	۱۵*	-۲۶**	-۳۴**	۲۸**	۲۷**	-۲۶**	۲۴**	۲۶**	۱				
تمایز یافتگی خود	۱۴۳/۲۸	۲۴/۵	-۳۶**	-۱۸**	-۳۳**	-۲۶**	۲۴**	۲۴**	-۲۶**	۵۹**	۵۴**	۶۱**	۱			
مردگی	۱۷/۳۴	۲/۰	۱۹*	۱۵*	-۱۴*	۱۸**	-۱۳*	-۱۶*	۰/۹	-۱۲*	-۱۵**	-۲۳**	-۱۸**	-۲۷**	۱	
زندگی	۱۸/۵۹	۲/۶	۱۵*	۱۸**	-۱۵**	۱۳*	-۱۰	۱۷**	-۲۰**	-۲۳**	-۲۷**	-۳۰**	-۲۴**	۳۳**	۱	
دوجنسیتی	۱۵/۱۴	۱/۸	۱۱*	۱۴**	-۱۳*	۱۶**	-۲۰**	-۱۷**	۲۱**	۱۷**	-۱۶**	-۲۲**	-۲۵**	۳۸**	۳۳**	۱

*در سطح ۰/۰۵ معنی داری است.

**در سطح ۰/۰۱ معنی داری است.

N = ۳۰۰

جدول ۳: شاخص‌های برازش حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها و متغیرها پس از سه مرحله اصلاح

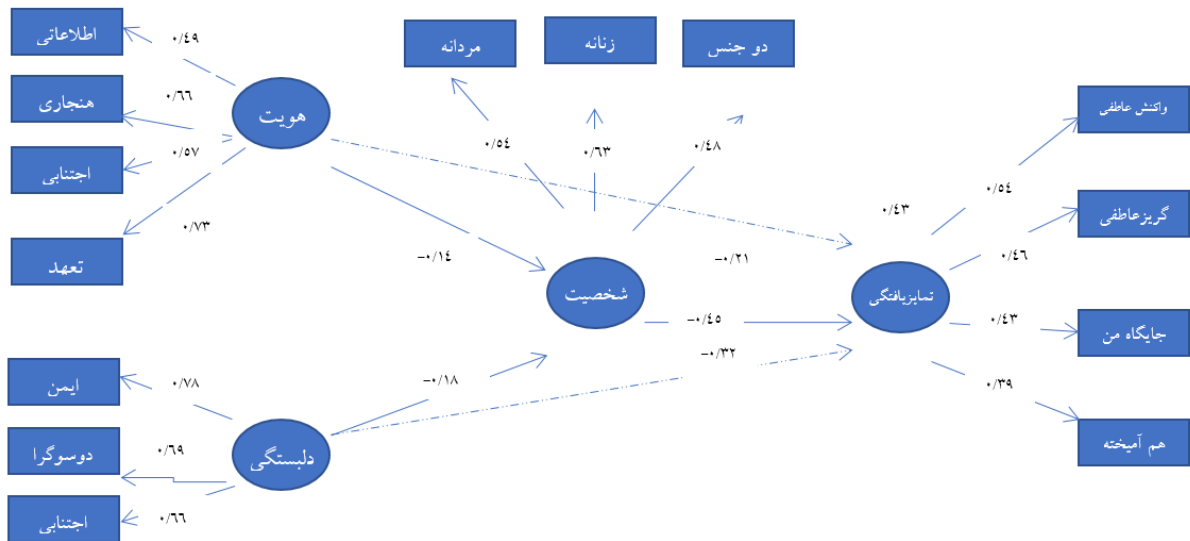
نام آزمون	توضیحات	مقادیر قابل قبول	مقدار به دست آمده
X^2/df	نسبی اسکور کای	< ۳	۲/۶۶۳
RMSEA	ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب	< ۰/۱	۰/۰۴۷
GFI	شاخص برازندگی تعدیل یافته	> ۰/۹	۰/۹۳۶
NFI	شاخص برازش نرم	> ۰/۹	۰/۹۴۴
CFI	شاخص برازش مقایسه‌ای	> ۰/۹	۰/۹۰۸
DF			۹۴

جدول ۴: برآورد مستقیم مدل با روش حداکثر درست نمایی (ML)

متغیر	b	β	R ²	P
هویت بر تمایز یافتگی خود	-۰/۴۸	-۰/۲۰	۰/۰۹۲	۰/۰۰۱
دلبستگی بر تمایز یافتگی خود	-۰/۵۷	-۰/۳۱	۰/۱۷۶	۰/۰۰۱
ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس بر تمایز یافتگی خود	-۰/۳۳	-۰/۱۹	۰/۰۶۲	۰/۰۰۱

جدول ۵: برآورد مستقیم مدل با روش حداکثر درست نمایی

متغیر	B مستقیم	B غیر مستقیم	R2
هویت با میانجی گری ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس بر تمایز یافتگی خود	-۰/۲۰	-۰/۲۷	۰/۰۵۴
دلبستگی با میانجی گری ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس بر تمایز یافتگی خود	-۰/۳۱	-۰/۳۸	۰/۱۱۷

تصویر ۲: مدل نهایی آزمون شده به همراه آماره‌های پیش بینی استاندارد شده

می‌توان گفت هیجانات و تاثیر پذیری از محیط در آن‌ها غالب است. همچنین مطالعه آلبرت، چین و اشتاین برگ [۶] بیان می‌دارد که خانواده‌های جمع گرای شرقی ممکن است عملکرد سالم را در قالب خانواده‌هایی با اعضای به هم چسبیده، احترام به اعضای بزرگتر و رعایت سلسله مراتب، واکنش به هیجانات و احساسات اعضا و درگیر کردن خود در مسائل دیگران و... نشان دهند و در حالی که خانواده‌های فردگرای غربی جوانان خود را به خودمختاری، عدم وابستگی به منابع حمایتی از جمله خانواده و پایبندی به عقاید شخصی خود، تشویق می‌کنند. همین تفاوت‌های فرهنگی در زمینه‌های بارو به جنس مخالف، سطح کیفی روابط در دلبستگی ایجاد شده می‌تواند زمینه ساز وجود تناقضات در نتایج پژوهش‌هایی از این دست باشد. همچنین عدم دستیابی به خودکفایی عاطفی، بروز آشفتگی‌های هیجانی، درگیری با عواطف و غرق شدن در دنیای احساسی و عدم برخورد منطقی با مشکلات، جزء اجتناب ناپذیر دوره بحرانی و پرفراز و نشیب جوانی است [۷]، که همسو شدن آن با فاکتورهای فرهنگی بیش از حد جمع گرای منطقه، همبستگی مستقیم عملکرد خانواده و واکنش پذیری عاطفی را تبیین می‌کند. در تبیین تمایز یافتگی عاطفی باید به این نکات توجه داشت که رشد شناختی و شکل‌گیری تفکر انتزاعی در این دوره سبب می‌شود که فرد بیش از حد متوجه خویش شدن شود و به خود توجه کند و از آنجا که به دلیل تغییرات جسمانی و فیزیکی، ارزیابی مثبتی از خود به عمل نمی‌آورد، احساس حقارت می‌کند و برای اجتناب از خجالت زندگی به انزوا پناه می‌برد. همسو شدن عامل فرهنگ با ورود رسانه‌هایی مانند ماهواره و شبکه‌های اجتماعی در فضای مجازی به خانواده که با بهنجار جلوه دادن جدایی و فاصله‌گیری از خانواده، زمینه ترویج فرهنگ‌های فردگرای غربی را در بافت خانواده فراهم می‌کند، می‌تواند به کناره‌گیری‌ها از فضای خانواده دامن بزند. اولین شرط پرهیز از داشتن ویژگی

در جدول ۵، از مسیر غیر مستقیم در نظر گرفته شده با توجه به مقادیر استاندارد شده (β)، استاندارد نشده (b) و (R^2) به دست آمده، هویت و دلبستگی با میانجی گری ویژگی‌های شخصیتی وابسته به جنس بر تمایز یافتگی خود، با توجه به مقدار بدست آمده دارای واریانس تبیین شده (R^2) برابر با ۰/۰۵۴ و ۰/۱۱۷ می‌باشند و با توجه به روش برآورد حداکثر درست نمایی (ML) مورد تأیید واقع گردید.

بحث

این یافته‌ها از مطالعه حاضر با نتایج پژوهش‌های حامدی و همکاران [۱۵]، فریدلندر و کابرا سانچز [۱۴]، دوها و همکاران [۲]، تکسیرا و پیرا [۳] و گاردنر و گاردشولتز [۵] همسو می‌باشد. مطالعه سانچی و همکاران [۱۱] نشان داد که بر اساس دیدگاه فرهنگی اجتماعی درجه تمایز یافتگی فرد به عملکرد خانواده بستگی دارد و خانواده‌های منسجم و منعطف که از توانایی حل مشکل، برقراری ارتباط صمیمی مؤثر با اعضای خانواده، تشویق و ترغیب فرزندان به ابراز وجود و تصمیم‌گیری مستقلانه و همچنین تعیین دقیق و مشخص نقش‌ها و وظایف اعضا برخوردارند، خانواده‌هایی تمایز یافته با عملکرد سالم تلقی می‌شوند و در آینده با فرزندان روبه‌رو می‌شوند که از "موقعیت من قوی و نیرومندی در زندگی برخوردارند. به نظر بوئن تمایز یافتگی به معنای رسیدن به حدی از استقلال عاطفی، هویتی است که فرد بتواند در موقعیت‌های عاطفی و هیجانی بدون غرق شدن در جو عاطفی آن موقعیت‌ها، به صورت عقلانی و خود مختار تصمیم‌گیری کند [۴]. بر اساس مطالعه راگلین [۹] افرادی که از سطوح پایین تمایز یافتگی برخوردارند، هویت شخصی تعریف شده‌ای ندارند و بخواه اطر کسب رضایت دیگران رفتار و عقاید خود را تغییر می‌دهند به حمایت از دیگران می‌پردازند و خود نیز به دنبال حمایت از دیگران هستند و به طور کلی

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌تواند به ابزار گردآوری داده‌ها، محدوده سنی جامعه هدف مورد مطالعه، موقعیت زمانی انجام پژوهش و موقعیت مکانی اشاره کرد. از یافته‌های پژوهش حاضر می‌تواند در جهت ارائه مشاوره‌های تخصصی تحصیلی بهره گرفت و در برنامه‌های مداخله‌ای و مشاوره‌ای، تمایز یافتگی، سبک‌های هویتی، دلبستگی ایمن و شخصیت به‌عنوان ملاک‌های مهمی در نظر گرفته شوند که لزوم توجه هر چه بیشتر را می‌طلبند.

تعارض منافع

نویسندگان هیچ گونه تعارض مادی و معنوی‌ای با هیچ سازمانی نداشته‌اند.

سپاسگزاری

از تمامی شرکت کنندگان دانشکده پرستاری و مامایی تهران در پژوهش تشکر می‌نماییم.

حمایت مالی

پژوهش به صورت مستقل توسط نویسندگان انجام شد و هیچ گونه حمایت مالی از سازمانی برخوردار نبود.

تمایز یافتگی وجود دلبستگی ایمن و بعد از آن شکل‌گیری هویت و به تبع شخصیت بدون سوگیری جنسیتی است و از طرفی با توجه به اینکه ایجاد دلبستگی ایمن در به وجود آمدن سبک هویتی و انتقال دوره کودکی است و جز عوامل مهم برای شکل‌گیری تمایز یافتگی در فرد می‌باشد و فرد تمایز یافته فردی توانمند برای روبرو شدن باناملایمات زندگی می‌باشد [۱، ۱۲].

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر نشان داد بین شکل‌گیری هویت، دلبستگی و شخصیت وابسته به جنس با تمایز یافتگی رابطه تنگاتنگی وجود دارد، بنابراین جهت کاهش تمایز یافتگی خود به عنوان یک عامل روان‌شناختی منفی توجه به سبک‌های هویت و دلبستگی به عنوان یک عامل بین فردی در زمینه ابعاد شخصیتی دانشجویان پرستاری ضروری است، همچنین در جهت بهبود مباحث شناختی مانند تمایز یافتگی خود که به عنوان یک متغیر هویتی- بین فردی تلقی می‌شود، در فرایند آموزش پرستاری دوره‌ها و دروس روان‌شناسی بین فردی و شناخت عملکرد روانی ضرورت دارد.

References

- Graham TL. Parental Alcoholism, Triangulation, and Self-Differentiation in the Sibling Relationship: Walden University; 2018.
- Doba K, Berna G, Constant E, Nandirino JL. Self-differentiation and eating disorders in early and middle adolescence: A cross-sectional path analysis. *Eat Behav.* 2018;29:75-82. doi: 10.1016/j.eatbeh.2018.03.003 pmid: 29547826
- Teixeira RJ, Pereira MG. Examining Mindfulness and Its Relation to Self-Differentiation and Alexithymia. *Mindfulness.* 2013;6(1):79-87. doi: 10.1007/s12671-013-0233-7
- Brewer MB, Pickett CL. Distinctiveness motives as a source of the social self. *The psychology of the social self*: Psychology Press; 2014. p. 79-96.
- Gardner WL, Garr-Schultz A. Understanding Our Groups, Understanding Ourselves: The Importance of Collective Identity Clarity and Collective Coherence to the Self: Springer; 2017. 125-43 p.
- Albert D, Chein J, Steinberg L. Peer Influences on Adolescent Decision Making. *Curr Dir Psychol Sci.* 2013;22(2):114-20. doi: 10.1177/0963721412471347 pmid: 25544805
- Alikhani M, Geravand S, Rashidi A, Janjani H, Zakiee A, Janjani P. The relationship between personality traits (self-differentiation and resilience) and the individual characteristics, family functioning and economic status with mental health among women with diabetes II in Kermanshah. *Adv Environ Biol.* 2014:999-1007.
- Middleton JJ. The mediating influence of career aspirations and career decision-making self-efficacy on self-differentiation, vocational identity, and career indecision: Louisiana Tech University; 2017.
- Ragelienė T. Links of adolescents identity development and relationship with peers: A systematic literature review. *J Can Acad Child Adolesc Psychiatry.* 2016;25(2):97.
- Bowlby J. The making and breaking of affectional bonds. I. Aetiology and psychopathology in the light of attachment theory. An expanded version of the Fiftieth Maudsley Lecture, delivered before the Royal College of Psychiatrists, 19 November 1976. *Br J Psychiatry.* 1977;130:201-10. doi: 10.1192/bjp.130.3.201 pmid: 843768
- Sandage SJ, Jankowski PJ, Bissonette CD, Paine DR. Vulnerable narcissism, forgiveness, humility, and depression: Mediator effects for differentiation of self. *Psychoanal Psychol.* 2017;34(3):300-10. doi: 10.1037/pap0000042
- Liu S-w, Luo L, Wu M-c, Wang R, Wu Y-p. Correlation between self-differentiation and professional adaptability among undergraduate nursing students in China. *Int J Nurs Sci.* 2016;3(4):394-7. doi: 10.1016/j.ijnss.2016.10.003
- Chae J-Y, Chung H-J. The Influences of Self-Differentiation and Psychological Discomfort on Antenatal Attachment of Pregnant Couples in Their Third Trimester of Pregnancy. *J Korean Home Manage Assoc.* 2015;33(2):89-101. doi: 10.7466/jkhma.2015.33.2.89
- Cabrera-Sanchez P, Friedlander ML. Optimism, self-differentiation, and perceived posttraumatic stress disorder symptoms: Predictors of satisfaction in female military partners. *Couple Fam Psychol: Res Pract.* 2017;6(4):235-46. doi: 10.1037/cfp0000090
- Hamed R, Khosravi Z, Peyvastegar M, Murshid Z, Khodabakhsh R, Sarrami G. Study on the distinction and the quality of relationship with non-gay men in single students.: Psychological Studies Faculty of Educational Sciences and Psychology, Alzahra University; 2012.
- Hosseini Nasab D, Pour Sharifi H, Mohammadi V. Investigation of the relationship between personality traits and identity types in female students of Tabriz secondary school. *Educ Eval.* 2008;2(6):81-98.
- Ha S. Effects of parental attachment on college students psychological maladjustment, career indecision, risk in

- intimacy mediated by self-differentiation. *J Fam Relat.* 2015;19(4):189-209.
18. Haidar-Ali H. [Structural equation modeling using laser software]. Tehran: Samt Pub; 2014.
  19. Skowron EA, Friedlander ML. The Differentiation of Self Inventory: Development and initial validation. *J Couns Psychol.* 1998;45(3):235-46. doi: [10.1037/0022-0167.45.3.235](https://doi.org/10.1037/0022-0167.45.3.235)
  20. Hazan C, Shaver P. Romantic love conceptualized as an attachment process. *J Pers Soc Psychol.* 1987;52(3):511-24. doi: [10.1037//0022-3514.52.3.511](https://doi.org/10.1037//0022-3514.52.3.511) pmid: [3572722](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/3572722/)
  21. Sharifi S. Comparison of the degree of homogeneity in women with various gender roles (feminine, masculine, bisexual, unspecified). *Woman Dev Poli.* 2005;3(1):49-67.
  22. Berzonsky MD. Identity Style. *J Adolesc Res.* 2016;4(3):268-82. doi: [10.1177/074355488943002](https://doi.org/10.1177/074355488943002)
  23. Karimi Y, Alizadeh A, Mirzaei P. Structural Equation Modeling Theory in Explaining the Effect of Resilience on Quality of Life by Interdisciplinary Distinction. *Woman Fam Stud.* 2013;5(20):89-104.
  24. Ghazanfari A. Validation and standardization of identity style questionnaire. *Pedagogical Psychol Stud.* 2004;5(1):81-94.
  25. Besharat M. Adjustment and Adoption of Adult Attachment Scale. University of Tehran, 1999.
  26. Spence JT, Helmreich R, Stapp J. The Personal Attributes Questionnaire: A measure of sex role stereotypes and masculinity-femininity. *J Suppl Abstr Serv.* 2012. doi: [10.1037/t02466-000](https://doi.org/10.1037/t02466-000)